



CSRD-RAPPORTERING: SÅDAN KAN VIRKSOMHEDER RAPPORTERE PÅ MEDARBEJDERPENDLING

Med Cyklistforbundets vejledning kan I se, hvordan I som virksomhed kan rapportere på kategorien *medarbejderpendling* i overensstemmelse med EU's CSRD-direktiv, og hvordan I med enkle cykelinitiativer kan nedbringe virksomhedens klimaaftryk.

Med det nye EU-direktiv CSRD bliver flere virksomheder pålagt at opgøre og rapportere på bæredygtighed, herunder på klimamæssige forhold. Derfor har vi udarbejdet denne vejledning til, hvordan virksomheder kan rapportere på medarbejderpendling (Drivhusgasprotokollens scope 3, kategori 7) som en del af klimaregnskabet og i overensstemmelse med de standarder, som CSRD-direktivet fastsætter.

Vejledningen henvender sig både til de rapporteringsforpligtede virksomheder og til andre virksomheder og offentlige institutioner, som ønsker at styrke deres bæredygtighedsrapportering. Vi tager jer skridt for skridt igennem, hvordan I udregner en baseline og med den kan rapportere på udledninger fra medarbejderpendling, og hvordan I kan iværksætte initiativer, der kan nedbringe udledningen i overensstemmelse med jeres reduktionsmål.

For mange virksomheder er scope 3-kategorien 'medarbejderpendling' en væsentlig post i deres klimaregnskab. Derfor er det ikke kun relevant at inkludere medarbejderpendling i klimaregnskabet, men også undersøge, hvad jeres virksomhed kan gøre for at motivere jeres medarbejdere til at skifte til mere bæredygtige transportmidler til og fra arbejde.

I denne vejledning finder du:

1. **Kort om CSRD:** *Introduktion til CSRD, direktivets formål, samt hvem der er omfattet af direktivet*
2. **Kort om Drivhusgasprotokollens scope 3 og kategorien medarbejderpendling:** *Introduktion til scope 3 udledninger, medarbejderpendling og hvorfor det er relevant*
3. **Sådan kan I beregne og rapportere på medarbejderpendling:** *En trinvis guide til at beregne baseline demonstreret med to fiktive virksomheder*
4. **Sådan kan I arbejde med at fremme medarbejdercyklings:** *Inspiration til tiltag, jeres virksomhed kan implementere*
5. **Sådan kan Cyklistforbundet hjælpe din virksomhed:** *Mulighed for hjælp og vejledning til undersøgelse af medarbejdernes transport og initiativer, der kan fremme cykling*

1 | Kort om CSRD

EU's nye *Corporate Sustainability Reporting Directive* vedrørende virksomheders bæredygtighedsrapportering (CSRD) træder i kraft i 2024 og afløser EU's *Non Financial Reporting Directive* (NFRD). CSRD-direktivet forpligter alle store virksomheder samt børsnoterede SMV'er omfattet af årsregnskabsloven til at rapportere og offentliggøre bæredygtighedsarbejdet inden for miljø- og klimamæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold (ofte kaldet ESG).

Hvornår CSRD træder i kraft for jeres virksomhed

- Alle store virksomheder af interesse for offentligheden med over 500 ansatte skal fra regnskabsåret 2024 rapportere efter Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Det vil sige, at rapporteringen for regnskabsåret 2024, der udgives i 2025, skal følge direktivet.
- Øvrige store virksomheder, som i to på hinanden følgende regnskabsår overskrider to ud af tre kriterier: Balancesum: 156 mio. kr., nettoomsætning: 313 mio. kr. og antal ansatte: 250, skal fra regnskabsåret 2025 eller senere også følge direktivet.
- Fra regnskabsåret 2026 bliver børsnoterede små- og mellemstore virksomheder omfattet men kan vente med at rapportere indtil 2028¹.

Formålet med CSRD

Formålet med CSRD er at ensrette kravene til bæredygtighedsrapportering på tværs af EU, og direktivet indeholder også krav om tredjepartverificering, det vil sige, at rapporteringen skal medfølges af en revisorerklæring. I forlængelse af CSRD bliver der udviklet europæiske bæredygtighedsstandarder (ESRS) for de forhold, der skal rapporteres på i virksomhedernes årsrapport. Standarderne fastsætter, hvilke oplysninger virksomheder skal offentliggøre inden for de forskellige forhold. Det nye direktiv bliver set som et vigtigt værktøj til at fremme investeringer i bæredygtige virksomheder og et vigtigt bidrag til bekæmpelse af greenwashing.

Hvorfor CSRD-rapportering er relevant for virksomheder, der ikke er omfattede

Selvom jeres virksomhed endnu ikke er omfattet af rapporteringskravene, kan det stadig give god mening at begynde nu, da bæredygtighedsrapportering kan være omstændeligt. Hvis jeres virksomhed heller ikke på sigt bliver omfattet af direktivet, kan det stadig være en effektiv måde at dokumentere og rapportere på jeres bæredygtighedsarbejde og skabe et overblik over jeres virksomheds udledninger.

Erhvervskunder, finansielle institutioner, myndigheder og forbrugere efterspørger i stigende grad produkter og services med lav klima- og miljøpåvirkning, og det er vigtigt, at dokumentationen er i orden. Det kan også være et godt værktøj for andre, der ønsker at rapportere på deres bæredygtighedsarbejde, heriblandt kommuner og andre offentlige institutioner.

¹ Erhvervsstyrelsen (2024): Er min virksomhed omfattet?

2 | Kort om scope 3 og kategorien medarbejderpendling

Virksomheders *CO₂e-udledninger* kategoriseres ifølge Drivhusgasprotokollen (Greenhouse Gas Protocol/GHG) i tre forskellige scopes, alt efter om udledningskilden kommer fra virksomhedens egne aktiviteter eller fra virksomhedens værdikæde:

- Scope 1: Virksomhedens egne- og kontrollerede kilder
- Scope 2: Virksomhedens indirekte emission
- Scope 3: Alle indirekte emissioner som opstår i værdikæden

CO₂e (Kuldioxid-ækvivalenter) er den standardenhed, der bruges til at sammenligne de forskellige drivhusgassers klimaeffekt. En vares eller tjenestes udledning i CO₂-ækvivalenter beregnes som summen af de enkelte drivhusgassers bidrag omregnet til CO₂ per enhed (kg, ton, km, osv).

Hvad er omfattet af scope 3, kategori 7?

Drivhusgasprotokollens scope 3 indbefatter alle indirekte udledninger fra en virksomheds værdikæde på nær virksomhedens forbrug af el og fjernvarme (scope 2). Scope 3 er udledninger fra kilder, som virksomheden ikke selv ejer eller kontrollerer (både leverandørleddet og aftagerleddet). Drivhusgasprotokollen opdeler scope 3 i 15 forskellige kategorier. Kategori 7 omhandler medarbejderpendling².

Rapportering af scope 3: Medarbejderpendling

Virksomheder skal som en del af CSRD-rapporteringen inkludere scope 3-udledninger. Det er ikke et krav at inkludere alle 15 kategorier, men blot de kategorier, der vurderes som væsentlige udledningskilder for jeres virksomhed. Virksomheden skal begrunde de scope 3-kategorier, virksomheden ikke inkluderer i klimaregnskabet.

Ifølge CSRD skal bæredygtighedsrapporteringen ske efter de for nyligt vedtagne europæiske standarder om bæredygtighed, der beskriver de konkrete oplysningskrav. Bæredygtighedsstandard for klima (ESRS E1 Klimaforandringer) henviser til Drivhusgasprotokollens metoder og vejledninger.

Hvorfor medarbejderpendling?

Alt efter virksomhedstype vil den andel af jeres samlede klimaregnskab, som CO₂e-udledningen fra medarbejderpendling udgør, variere. Udledningerne fra medarbejderpendling vil sandsynligvis udgøre en mindre andel, hvis I er en produktionsvirksomhed, end hvis I er en service- eller vidensvirksomhed. En international undersøgelse på tværs af sektorer har vist, at 40-80 % af de undersøgte virksomheder vurderede medarbejderpendling til at være en væsentlig kilde til udledning for dem³.

² Erhvervsstyrelsen & Energistyrelsen (Virksomhedsguiden) (n.d.): Scope 3 – Hvordan arbejder du med reduktion af CO₂e-udledning i din værdikæde?

³ CDP (2022): CDP Technical Note: Relevance of Scope 3 Categories

3 | Sådan kan I beregne og rapportere på scope 3, kategori 7

Guiden til at beregne og rapportere på medarbejderpendling tager udgangspunkt i Drivhusgasprotokollens *average data method*. I Drivhusgasprotokollens vejledning er der gennemgået andre mere detaljerede udregningsmetoder for medarbejderpendling⁴. Vi supplerer på side 6 med eksempler på, hvordan to forskellige fiktive virksomheder beregner.

Beregningsen

I skal først beregne en baseline, der kan vise, hvor I står i dag. I kan følge denne trinvis proces for baselineberegningen:

1. Data, I skal indsamle, er:
 - Antal medarbejdere
 - Den gennemsnitlige daglige pendlerdistance pr medarbejder
 - Gennemsnitlig opdeling af transportmidler benyttet af medarbejderne
 - Gennemsnitligt antal arbejdsdage om året
2. Det kan gøres ved at lave en medarbejderundersøgelse - alternativt ved at benytte nationale gennemsnit.
3. Dernæst skal I vælge hvilke emissionsfaktorer, der skal benyttes for de forskellige typer af transportmidler.

Emissionsfaktorer g CO₂e / køretøj eller passager km

• Bus (diesel)	117
• Tog (uspecificeret)	38
• Elbil	17,7
• Diesebil	166,5
• Benzinbil	202,4
• Hybridbil	137,2
• Elcykel	1
• Cykel	0
• Gang	0

2023-data fra Erhvervsstyrelsens Klimakompas med undtagelse af emissionsfaktoren for elcykel, der er udregnet ud fra en forudsætning om, at batteriet på en elcykel bruger 10Wh per km.

Der benyttes en Tank to Wheel CO₂-model, der inkluderer den CO₂e-udledning, der udledes fra tankstænder og til hjul – dvs. den udledning, som et transportmiddel har udledt ved selve transporten. Derfor vil både cykel og gang udlede 0 gram CO₂e/km.

4. Herefter kan I udregne CO₂e-udledning for medarbejderpendling ved brug af følgende ligning:

$$\sum \text{om året } x \text{ emissionsfaktor for transportmidlet (kg CO}_2\text{e pr køretøjs km eller kg CO}_2\text{e pr passager km))} \\ \text{(total antal medarbejdere } x \text{ \% af medarbejdere der benytter transportmidlet} \\ x \text{ pendlerafstand én vej (køretøjs km el passager km) } x 2 x \text{ arbejdsdage}$$

⁴ Greenhouse Gas Protocol (2013): Technical Guidance for Calculating Scope 3 Emissions (version 1.0)

5. Når CO₂e-udledninger er udregnet for de forskellige typer transportmidler, summeres disse for at finde den årlige CO₂e-udledning fra medarbejderpendling.

Sådan kan I gøre beregningerne mere detaljerede og præcise

- Tage højde for medarbejdere, der benytter flere forskellige typer transportmidler på distancen fra hjem til arbejde.
- Gennemføre to årlige medarbejder-undersøgelser: En i sommerhalvåret og en i vinterhalvåret. Formålet med de to undersøgelser er at tage bedre højde for sæsonmæssige variationer.
- Tage højde for evt. samkørsel

Rapporteringen

I rapporteringen angiver man den totale CO₂e-udledning for medarbejderpendling. Derudover er det vigtigt, at man angiver, hvilke metoder man har benyttet, og eventuelle antagelser, man har gjort sig, samt type og oprindelse på de data, man benytter.

Beregningen af baseline kan bruges som udgangspunkt til at formulere jeres reduktionsmål for at nedbringe CO₂e-udledningen fra medarbejderpendling.

Sådan kan I også nedbringe CO₂e-udledningen ved at fremme cykling

Hvis I som virksomhed er nysgerrige på andre måder at fremme cyklismen på arbejdspladsen samt inkludere det i klimarapporteringen, kan I undersøge:

- Scope 1: Cykle til møder og virksomhedsaktiviteter i arbejdstiden
- Scope 1: Varetransport på cykel

Eksempel 1: En fiktiv, mindre vidensvirksomhed med 40 ansatte

KnowMore er en vidensvirksomhed, som er placeret i København og har 40 ansatte. KnowMore er leverandør til flere store virksomheder, som er underlagt CSR og skal rapportere Scope 3-emissioner. Derfor forventer de, at deres leverandører også rapporterer deres drivhusgasudledninger.

KnowMore ønsker i den forbindelse at rapportere, hvordan deres medarbejders transport påvirker miljøet. Ved hjælp af et spørgeskema finder de frem til den gennemsnitlige pendlerafstand for deres ansatte samt en fordeling af, hvordan de transporterer sig. Ved hjælp af *'average data method'* fra Drivhusgasprotokollen kan KnowMore udregne påvirkningen af de ansattes transport til og fra arbejdspladsen. Her ganger de mængden af de ansatte, der bruger et specifikt transportmiddel, med den gennemsnitlige pendlerafstand. Dette fordobler de for at rapportere transporten til og fra arbejdspladsen og ganger bagefter med antallet af arbejdsdage.

Til sidst ganger de emissionsfaktoren for transportmidlet, som udmunder i et tal for påvirkningen fra det specifikke transportmiddel. Dette gør de for samtlige transportmidler og lægger til sidst tallene sammen og får udledningen af medarbejdernes transport til og fra arbejdspladsen. Den gennemsnitlige pendlerafstand for KnowMore's ansatte er 10 km, og deres ansattes transport udleder dermed 10 009 kg CO₂e, hvilket svarer til 250 kg CO₂e per ansat.

Eksempelberegning af KnowMore's cyklister og bilister

$$12 \text{ cyklister} * 10 \text{ km} * 2 * 184 \text{ dage} * 0 \text{ kg CO}_2\text{e/km} = 0 \text{ kg CO}_2\text{e}$$

$$8 \text{ bilister} * 10 \text{ km} * 2 * 184 \text{ dage} * 0,24 \text{ kg CO}_2\text{e/km} = 7065,6 \text{ kg CO}_2\text{e}$$

Gennem målrettede indsatser formår KnowMore at få 20% flere af deres ansatte til at cykle på arbejde. Dette resulterer i, at udledningen for de ansattes transport til arbejdet falder til 4548 kg CO₂e per år – eller 113 kg CO₂e per ansat per år.

Eksempel 2: En fiktiv, større fiktiv produktionsvirksomhed med 600 ansatte

Tautal A/S er en produktionsvirksomhed i Horsens med 600 ansatte. De er underlagt rapporteringskrav fra CSR og skal rapportere virksomhedens aktiviteter påvirkning på miljøet. Det gælder blandt andet deres medarbejders transport til og fra arbejdet.

Igennem en spørgeskemaundersøgelse har de udregnet den gennemsnitlige pendlerafstand til 11 kilometer. Ved hjælp af *average data method* for udregning af drivhusgasemissioner kan de beregne, at de ansattes transport i en årlig udledning udgør 351.690 kg CO₂e, svarende til 524 kg CO₂e per ansat.

$$324 \text{ bilister} * 11 \text{ km} * 2 * 184 \text{ dage} * 0,24 \text{ kg CO}_2\text{e/km} = 314772 \text{ kg CO}_2\text{e}$$

$$71 \text{ cyklister} * 11 \text{ km} * 2 * 184 \text{ dage} * 0 \text{ kg CO}_2\text{e/km} = 0 \text{ kg CO}_2\text{e}$$

Gennem målrettede indsatser formår Tautal A/S at få 20% flere til at cykle på arbejdet. Dette resulterer i en årlig besparelse på 102 009 kg CO₂e, og 170 kg CO₂e mindre per ansat.

4 | Hvad kan I gøre for at motivere og støtte jeres medarbejdere til at tage cyklen?

Der er mange tiltag, I som virksomhed kan lave for at gøre det nemmere for jeres medarbejdere at tage cyklen på arbejde til hverdag. Gode muligheder er:

- Gode og sikre cykelparkeringsfaciliteter på arbejdspladsen
- Bade- og omklædningsfaciliteter på arbejdspladsen, så det er muligt at komme i bad og klæde om efter cykelturen
- Cykelservicering på arbejdspladsen (egne værkstedsfaciliteter og/eller jævnlige besøg af udbydere af cykelservice eller rabataftale med den lokale cykelmekaniker)
- Rabataftaler på cykler og udstyr
- Leasingordning hvor medarbejderne har mulighed for at abonnere på en elcykel
- Stationscykler så medarbejdere har mulighed for at tage offentlige transportmidler og cykle på den sidste del af strækningen
- Udbetaling af cykelbonus til medarbejdere
- Deltagelse i motiverende kampagner som Cyklistforbundets årlige kampagne 'Vi cykler til arbejde'
- Løbende kommunikation og motiverende aktiviteter, der fremmer cykling

5 | Hvordan kan Cyklistforbundet hjælpe din virksomhed?

I Cyklistforbundet har vi mange års erfaring med at rådgive og støtte virksomheder og arbejdspladser, der ønsker mere sund transport, bedre mobilitet og mere grøn omstilling.

- Få **rådgivning** til, hvordan I kommer i gang med at fremme cykling
- Bliv certificeret **Cykelvenlig Arbejdsplads CFE 2030** og få redskaber til at arbejde systematisk med jeres transportvaner
- Undersøg potentialet for mere cykling med en **transportvaneundersøgelse**
- Deltag i Cyklistforbundets kampagne **Vi cykler til arbejde**
- Find cykelvenlige løsninger i Cyklistforbundets **udbyderkatalog**

Læs mere på cyklistforbundet.dk/virksomheder

Denne vejledning er udviklet af Cyklistforbundet i februar 2024 i samarbejde med Norion Consult.

Der er ikke tale om en egentlig juridisk vejledning. Det er altid den enkelte virksomheds ansvar at sikre, at den gældende lovgivning er overholdt.

Tak til virksomheden Gubra for at stille erfaringer og ekspertise til rådighed.

